

UĞUR OKULLARI OKUL ÖNCESİ - İLKOKUL PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK BİRİMİ

ÇOCUKLARIN CİNSEL GELİŞİMİNDE EBEVEYNLERİN ROLÜ VE ETKİLİ YAKLAŞIMLAR

Ebeveynlerin, çocuklarının gelişimini desteklemek için gelişim dönemlerinin özelliklerini bilip bu alanda yapılan çalışmalarını takip etmesi, çocuklarının davranışlarını daha iyi anlamalarına ve uygun desteği sağlamalarına da yardımcı olur.

Toplumumuzda genellikle çocukların bilişsel, fiziksel ve psiko-sosyal gelişim alanlarında desteklenmeleri daha kolay kabul edilirken cinsel gelişim konusunu konuşmak ve çocukları bu konuda desteklemek hala birçok ailede tabu olarak görülmektedir.

Çocukların cinsel kimliklerini oluşturdukları süreçte, bu konuyla ilgili merak ettikleri soruların zamanında ve gelişim düzeylerine uygun şekilde yanıtlanması, genç ve

erişkin olduklarında üreme sağlığı yerinde bireyler olma şanslarını artırır. Sağlıklı gelişmiş bir kişilik, bireyin cinsel kimliğine uygun rolleri ve özellikleri benimseyerek uygun davranmasını da içerir.

Ebeveynler, birçok konuda olduğu gibi çocuklarının cinsel gelişimleri için de ilk eğitimcileridir. Onlarla konuşarak, duygularını paylaşarak ve vücut bölgelerini öğretmek çocuklarına gelişim dönemlerine uygun şekilde cinsiyetleri ile ilgili ilk bilgileri verebilirler.

Bu süreçte, siz değerli velilerimize destek olmak amacıyla okulöncesi & ilkökul psikolojik danışmanlık ve rehberlik birimi olarak, çocukların cinsel gelişim dönem özelliklerini paylaşmak istedik:

0-2 YAŞ DÖNEMİNDE Cinsel Gelişim

- Ağız, haz bölgesidir ve emme davranışı ön plandadır.
- Diş çıkarmayla birlikte ısırma davranışı gösterebilir.
- Dünyayı ağızlarıyla tanımaya başladıklarından her şeyi ağızlarına götürebilir.

2-5 YAŞ DÖNEMİNDE Cinsel Gelişim

- Cinsel kimliğinin farkındadırlar ve kız-erkek ayrımı yapabilirler.
- Haz ve ilgi, dışkılama bölgesine geçer. Tuvalet eğitiminin genel olarak başladığı dönemdir.
- Çocuk, bedenine dokunmaktan hoşlanır.
- Cinsel bölgesine dokunduğunda hazzı keşfeden çocuk, hazzı yaşamak için kendisini tekrar uyarabilir.
- Cinsel organların farklarını keşfetmeye başlar.
- Bebeklerin dünyaya nasıl geldiğini merak etmeye ve sormaya başlar.

6- 11 YAŞ DÖNEMİNDE Cinsel Gelişim

- Cinsellik merakları okul süreci ile oyun ve öğrenmeye yönelir.
- Cinsellik ile ilgili konuşmalar, toplumsal alanlarda daha az ifade edilse de merakları devam eder.
- Evcilik oynarken anne ve baba rollerini canlandırmayı tercih edebilir.
- Akranları ile birlikteyken "pis şakalar" duymak ve yapmaktan hoşlanabilir ve çıplak resimlerle ilgilenebilir.
- Çıplak çocuk ya da yetişkine bakma fırsatını değerlendirebildiği gibi karşı cinsi de taklit etme gibi davranışlar da gösterebilirler.
- Bu dönemde kendi cinsleri ile oyun oynamayı tercih etseler de karşı cinse merak devam eder.

EBEVEYNLERİMİZE

Öneriler

- › Çocukların merak ettiği sorular "henüz küçük" anlayışıyla geçiştirilmemeli, onların yaşlarına uygun cevaplar verilmelidir.
- › Çocuklar merak ettikleri soruların yanıtlarını anne-babalarından öğrenemezlerse, güvenilir olmayan kaynaklardan öğrenmeye çalışabilirler (örneğin, akranları, sosyal medya vb.). Bu nedenle, çocuğunuzun sorularını açıkça ve doğru bir şekilde cevaplamak önemlidir. Çocuğunuzun güvenebileceği ve doğru bilgi alabileceği bir iletişim ortamı sağlamak, onun sağlıklı bir şekilde büyümesine ve gelişmesine yardımcı olacaktır.
- › Çocuğa vücudunun bölümlerinin adlarını doğru kullanarak ve ne işe yaradıklarını anlatarak yaklaşımalıdır. Çünkü vücudun bölümlerine doğru isimler verildiğinde, çocuk bu konuların normal ve konuşulabilir olduğunu öğrenir.
- › Hangi vücut kısımlarının "özel" olduğunu, genellikle de mayoyla kapatılan kısımlara izinsiz bakılmaması veya dokunulmaması gerektiğini öğretmek önemlidir.
- › Çocukların yakın temas göstermeye zorlanmamaları çok önemlidir. Onlara, yakın fiziksel temas olmadan da sevgi ve saygı göstermenin başka yolları olduğu kesinlikle öğretilmelidir. Örneğin, selamlaşma ve tokalaşma gibi. Bu, çocukların kendi sınırlarını öğrenmelerine ve başkalarının sınırlarını da saygıyla karşılamalarına yardımcı olur.
- › İyi ve kötü dokunuşlar hakkında gelişim dönemine uygun bilgisi olmalıdır. İyi dokunuşlar, insanların birbirlerine değer verdiğini ve yardımcı olduğunu gösteren dokunuşlardır. Ebeveynlerin banyo veya tuvalete yardım etmesi, doktorların sağlık kontrolü gibi durumlar iyi dokunuş örnekleridir.

Kötü dokunuşlar ise kişinin hoşlanmadığı, incindiği veya rahatsızlık hissettiği dokunuşlardır. Bu tür dokunuşların kişinin korkmasına ve özel bölgeleriyle ilgili rahatsızlık duymasına neden olabilir. Çocuklara, istemedikleri dokunuşlara karşı çıkmaları gerektiğinde güvendikleri bir başka yetişkine başvurmaları gerektiği öğretilmelidir. Bu şekilde, çocuklar sınırlarını belirleyerek kendilerini koruyabilirler.

- › Medyada çocuklarınızın maruz kaldıklarını kontrol etmek için bir aile medya planı yapabilirsiniz. Bu planı oluştururken, video oyunlarının, filmlerin ve televizyon programlarının derecelendirme sistemlerini öğrenmek önemlidir. Ayrıca, birçok cep telefonu, internet, kablo ve uydu sağlayıcısının sunduğu ebeveyn denetimlerinden yararlanarak medya içeriğini de kontrol edebilir ve sınırlandırabilirsiniz.
- › Çocuklar akranlarıyla zaman zaman cinsel içerikli oyunlar oynayabilir veya birbirlerinin özel bölgelerine bakabilirler. Bu davranış fark edildiğinde endişelenip kızmak yerine öncelikle çocuğun kendi bedenini veya karşı cinsin bedenini merak ettiği gerçeğini kabul etmek önemlidir. Öncelikle çocuklarla konuşulmalı; sağlıklı cinsellik ve sınırlar hakkında açık ve doğru bilgi edinmeleri gerekir. Bu, çocukların kendi bedenleriyle sağlıklı bir ilişki geliştirmelerine ve cinsel sınırları anlamalarına yardımcı olur.

